

عربی، زبان قرآن (۲)		رشته: ریاضی فیزیک – علوم تجربی		مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	
۴		درس ۴		۱	
۱		ترجم الکلمات الّتی تحتها خطّ: الف) «كَلَّمَ النَّاسَ عَلَى قَدَرِ عُقُولِهِمْ». ج) فَكَّرَ تَسْلَمَ مِنَ الزَّلَلِ.		ب) رَبُّ كَلَامٍ كَالْخُسَامِ. د) لَا تُجَادِلِ الْآخَرِينَ بِتَعَنُّتٍ.	
۲		عَيْنِ الْمُتَضَادِّ لِكَلِمَةِ «حُلُو» و المترادف لِكَلِمَةِ «أَرْشَدَ» في العبارتين التاليتين: الف) قُلِ الْحَقُّ وَ إِنْ كَانَ مُرًّا.		ب) خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ.	
۳		عَيْنِ الْكَلِمَةِ الْغَرِيبَةِ: الف) (۱) السَّمَكُ (۲) اَلْتَّغَلَبُ ب) (۱) اَلْخَطِيئَةُ (۲) اَلْإِثْمُ		(۳) اَلذُّبُ (۴) اَلْكَلْبُ (۳) اَلذَّنْبُ (۴) اَلْمَعْصِيَةُ	
۴		أَكْثَبِ الْمُفْرَدِ أَوْ الْجَمْعِ لِمَا تَحْتَهُ خَطّ: الف) اِتَّقُوا مَوَاضِعَ التُّهْمِ.		ب) إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ دُعَاءٍ لَا يُسْمَعُ.	
۵		ترجم الآيات و العبارات التالية: الف) ﴿ادْعُ إِلَى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحُكْمَةِ وَ الْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَ جَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ﴾ (۵/۷۵) ب) ﴿وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ﴾ (۵/۵) ج) يَجِبُ عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ يَكُونَ كَلَامُهُ لِيَنَّا لِكَي يَفْنَعَ الْمُسْتَمِيعِينَ وَ يَكْسِبَ مَوَدَّتَهُمْ. (۵/۷۵) د) فَكَّرْتُ ثُمَّ تَكَلَّمْتُ، رَبُّ كَلَامٍ يَجْلِبُ لَكَ الْمَشَاكِلَ. (۵/۷۵) هـ) رَأَى سُقْرَاطَ رَجُلًا يَفْتَحُزُّ بِمَلَابِسِهِ وَ يَمْظَهَرُهُ. (۵/۷۵) و) لَا تَقُلْ كُلَّ مَا تَعْلَمُ فَإِنَّ الْمَرْءَ مَخْبُوءٌ تَحْتَ لِسَانِهِ. (۵/۷۵) ز) ﴿وَلَا تَنَابَزُوا بِاللُّقَابِ﴾ (۵/۲۵)		توی ترجمه، به فعل ها و معرفه و نکره بودن اسم ها دقت کن.	
۶		إِتْخِيبِ التَّرْجَمَةَ الصَّحِيحَةَ: الف) لِلْكَلَامِ آدَابٌ يَجِبُ عَلَى الْمُتَكَلِّمِ أَنْ يَعْمَلَ بِهَا: ۱) بر سخنگو واجب است که به آداب سخن گفتن عمل کند. ۲) سخن گفتن، آدابی دارد که سخنگو باید به آن ها عمل کند. ب) ﴿لَمْ يَقُولُوا مَا لَا تَفْعَلُونَ﴾: ۱) چرا چیزی را می گویند که انجام نمی دهید؟ ۲) چرا آن چه را گفتید عمل نکردید؟		۰/۵	
۷		كَمِّلِ الْفَرَاقَاتِ فِي التَّرْجَمَةِ الْفَارِسِيَّةِ: الف) ﴿يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ وَ قُولُوا قَوْلًا سَدِيدًا﴾ ای کسانی که، از خدا و سخنی بگویند. ب) أَلْعِلْمُ نَوْرٌ يَقْدِرُهُ اللَّهُ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِهِ. علم است که خداوند آن را در یارانش		۱/۵	
۸		ترجم الأفعال الّتی تحتها خطّ: ۱- تَكَلَّمُوا تُعَرَّفُوا. ۲- قَدْ تَخَافُ مِنَ لِسَانِ النَّاسِ. ۳- لَا تُعَوِّذُ لِسَانَكَ الْكَذِبَ. ۴- لَا يُحَدِّثُ الْعَاقِلُ بِمَا يَخَافُ تَكْذِيبَهُ.		در ترجمه فعل علاوه بر معنای واژگان، به نوع و سافتا و صیغه اش توجه کن.	
۹		عَيْنُ نَوْعِ الْأَفْعَالِ الّتی تحتها خطّ في العبارات: الف) ماضی ب) مضارع ج) امر د) نهی إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ نَفْسٍ لَا تُشْبِعُ. - اِتَّقُوا مَوَاضِعَ التُّهْمِ. - خَيْرُ الْكَلَامِ مَا قَلَّ وَ دَلَّ. - لَا تُكَلِّمِ النَّاسَ إِلَّا عَلَى قَدَرِ عُقُولِهِمْ.		۱	
۱۰		عَيْنِ جُمْلَةٍ تُوضِّحُ النِّكَرَةَ في العبارتين: الف) اَلْكِتَابُ صَدِيقٌ يُنْقِذُكَ مِنْ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ. ب) اَللّٰهُمَّ إِنِّي أَعُوذُ بِكَ مِنْ صَلَاةٍ لَا تُرْفَعُ.		۱	
۱۱		أكْمِلْ تَرْجَمَةَ هَذِهِ الْجُمْلَةِ حَسَبَ الْقَوَاعِدِ الّتی قَرَأْتَهَا حَوْلَ الْجُمْلَةِ بَعْدَ النِّكَرَةِ: وَجَدْتُ بَرْنَامَجًا يُسَاعِدُنِي عَلَى تَعَلُّمِ الْعَرَبِيَّةِ. را مرا در یادگیری عربی		۱	

١٢	ترجم الفعل الثاني حسب القواعد التي قرأتها حول الجملة بعد النكرة: (الف) يُعَجِّبُنِي عَيْدٌ يَفْرَحُ فِيهِ الْفُقَرَاءُ.	٥/١
١٣	ترجم العبارة حسب قواعد الجملة بعد النكرة: (الف) لَا يَتَذَخَّلُ الْعَاقِلُ فِي مَوْضِعٍ يُعْرَضُ نَفْسُهُ لِلتَّهْمِ. (ب) الْكِتَابُ صَدِيقٌ يَزِيدُ عِلْمَكَ دُونَ تَكَلُّمٍ.	٥/١
١٤	عَيَّنِ الْمَحَلَّ الْإِعْرَاقِيَّ لِلْكَلِمَاتِ الَّتِي تَحْتَهَا خَطٌّ: (الف) شَرُّ عِبَادِ اللَّهِ مَنْ ثُكِرَ مُجَالَسَتُهُ لِفَحْشِهِ.	٥/١
١٥	عَيَّنِ الْبَيْتَ الْفَارِسِيَّ الَّذِي يَرْتَبِطُ بِالْحَدِيثِ فِي الْمَعْنَى: (الف) أَكْبَرُ الْقَيْبِ أَنْ تَعَيَّبَ مَا فِيكَ مِثْلُهُ. (١) تَا مَرْد سَخَن نَكْفَتَه بِاشْد/ عَيْب وَ هَنَرَش نَهْفَتَه بِاشْد (٢) أَنْ كَس كَه بِه عَيْب خَلَقِ پَرْدَاخْتَه اسْت/ زَان اسْت كَه عَيْب خَوِشِ نَشْنَاخْتَه اسْت (ب) عَوَّدُ لِسَانِكَ لِيَنْ الْكَلَامِ. (١) به شیرین زبانی و لطف و خوشی / توانی که پبلی به موبی کشی (٢) با زبان بی‌زبانی حرف‌ها گفته‌ایم / این زبان نگاهست که میان من و توست	٥/٥
١٦	ضَعُ فِي الْفَرَاغِ كَلِمَةً مَنَاسِبَةً: «كَلِمَتَانِ زَائِدَتَانِ» (الف) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ مِنْ أَهْلِ (ب) الَّذِي يَتَكَلَّمُ قَبْلَ أَنْ يُفَكِّرَ، يَسْلَمُ مِنَ الْخَطَا. (د) الْكِتَابُ صَدِيقٌ يُنْقِذُ قَارِئَهُ مِنَ مُصِيبَةِ الْجَهْلِ.	٥/٥
١٧	عَيَّنِ الْجُمْلَةَ الصَّحِيحَةَ وَ غَيْرَ الصَّحِيحَةِ حَسَبَ الْوَاقِعِ: (الف) مَنْ خَافَ النَّاسَ مِنْ لِسَانِهِ فَهُوَ قَوِيٌّ. (ج) إِرْضَاءُ كُلِّ النَّاسِ غَايَةٌ لَا تُدْرَكُ.	١
١٨	إِقْرَأِ النَّصَّ ثُمَّ أَجِبْ عَنِ الْأَسْئَلَةِ: «الْكَلَامُ هُوَ الْأَدَاءُ الرَّئِيسِيَّةُ الَّتِي يَسْتَخْدِمُهَا كُلُّ إِنْسَانٍ لِلتَّوَاصُلِ الْمُؤَثَّرِ مَعَ الْآخَرِينَ. الشَّخْصُ الَّذِي يَسْتَطِيعُ اسْتِخْدَامَ كَلِمَاتِهِ بِشَكْلِ جَيِّدٍ لَدَيْهِ مِفْتَاحُ النِّجَاحِ فِي الْحَيَاةِ الْمِهْنِيَّةِ وَالشَّخْصِيَّةِ. إِنَّ مَعْرِفَةَ الْمُخَاطَبِ خُطْوَةً أَسَاسِيَّةً فِي عَمَلِيَّةِ التَّوَاصُلِ. وَ فِي الْتَّهَايَةِ، الْعَامِلُ الَّذِي يُسَبِّبُ اسْتِمْرَارَ هَذِهِ الْعِلَاقَةِ هُوَ الصَّدَق.» (الف) مَا هُوَ سَبَبُ اسْتِمْرَارِ التَّوَاصُلِ بَيْنَ الشَّخْصَيْنِ؟ (ب) مَا هُوَ مِفْتَاحُ النِّجَاحِ فِي الْحَيَاةِ الْمِهْنِيَّةِ وَالشَّخْصِيَّةِ؟ (ج) مَا هِيَ الْأَدَاءُ الرَّئِيسِيَّةُ فِي التَّوَاصُلِ الْمُؤَثَّرِ؟ (د) مَا هِيَ الْخُطْوَةُ الْأَسَاسِيَّةُ فِي عَمَلِيَّةِ التَّوَاصُلِ؟	١
١٩	أَجِبْ عَنِ السُّؤَالَيْنِ: (الف) مَاذَا يَسْتَطِيعُ أَنْ يَكُونَ أَقْوَى مِنَ السَّلَاحِ؟ (ب) رَتَبِ الْكَلِمَاتِ وَ كَمِّلِ الْعِبَارَةَ: فِي مَا لَهُ وَ مَا عَلَيْهِ.	٥/٥
٢٠	(الف) الْحَقُّ - مَنْ - أَتَقَى - قَالَ - النَّاسِ (ب) التَّدَخُّلُ (٢) الْكَلَامُ «تَوْفِيكَ أَمَلِي»	٢٠

آزمون شماره ۴ (درس چهارم)

- ۱ الف سخن بگو (کَلَّمَ؛ فعل امر) (۰/۲۵) ب شمشیر (سَمَّى؛ ج) لغزش (۰/۲۵) د میج گیری (۰/۲۵)
- ۲ الف خُلُوْا مَرَأً (شیرین ۱ تلخ) ب دَلَّ = اَرشَد (راهنمایی کرد) (۰/۲۵)
- ۳ الف گزینۀ «۱» (۰/۲۵) اَلَسَمَكُ: ماهی؛ سایر اسم‌ها، از حیوانات خشکی هستند: (۰/۲۵) ب گزینۀ «۳» (۰/۲۵) اَلذَّنْبُ: گرگ - اَلْكَلْبُ: سگ (۰/۲۵) د گزینۀ «۱» (۰/۲۵) اَلذَّنْبُ: دُم؛ سایر اسم‌ها در یک معنی هستند: (اَلْحَطِيَّةُ - اَلْاِثْمُ - اَلْمَعْصِيَةُ: گناه) (۰/۲۵)
- ۴ الف تَهْمَةٌ (تهمت) ب اَدْعِيَةٌ (دعایا) (۰/۲۵)
- ۵ الف با دانش و اندرز نیکو به راه پروردگارت فرابخوان (۰/۲۵) و با آنان با شیوه‌ای که نیکوتر است (۰/۲۵) بحث کن. (۰/۲۵)
- ب از چیزی که بدان آگاهی نداری (۰/۲۵) پیروی مکن. (۰/۲۵)
- ج سخنگو باید (بر سخنگو واجب است که) گفتارش نرم باشد (۰/۲۵) تا شنوندگان را قانع کند (۰/۲۵) و محبتشان را کسب کند. (۰/۲۵)
- د فکر کن (۰/۲۵) سپس سخن بگو (۰/۲۵) چه بسا سخنی که برایت مشکلات بیاورد. (۰/۲۵)
- ه سقراط مردی را دید (۰/۲۵) که (۰/۲۵) به لباس‌ها و ظاهرش افتخار می‌کرد. (۰/۲۵)
- و هر آن‌چه را می‌دانی (۰/۲۵) نگو (۰/۲۵)؛ زیرا انسان زیر زبانش پنهان است. (۰/۲۵)
- ز و به یکدیگر لقب‌های زشت ندهید. (۰/۲۵)

نکته

- لا تَقْفُ (لای نهی بر سر مضارع «تَقْفُو» آمده و به جای ساکن، «واو» را از آخر آن حذف کرده). = امر منفی
- لَيْسَ لَ + اسم یا ضمیر = ندارم، نداری، ندارد ...
- يَجِبُ عَلَيَّ + اسم یا ضمیر = «... باید بر ... واجب است»
- لِكَي + فعل مضارع = تا + مضارع التزامی
- فعل ماضی [مانند «رَأَى»] + اسم نکره [مانند «رَجُلًا»] + فعل مضارع [مانند «يَفْتَحُ»] ← ماضی استمراری
- در ترجمه فعل از باب «تفاعل» [مانند «لا تَنَابَزُوا»] کلمات «با هم، با یکدیگر، همدیگر را» به کار می‌رود.

- ۶ الف گزینۀ «۲» (۰/۲۵) حرف جرّ «لِ» + «اسم» در ابتدای عبارت به معنای «دارد» است.
- ب گزینۀ «۱» (۰/۲۵) فعل مضارع [مانند «تَقُولُونَ»] به صورت مضارع اخباری «می‌گویید» و فعل مضارع منفی [مانند «لا تَقْعَلُونَ»] به صورت مضارع اخباری منفی «انجام نمی‌دهید» ترجمه می‌شود.
- ۷ الف ایمان آورده‌اید (۰/۲۵) (آمَنُوا؛ فعل ماضی غایب که بعد از منادا «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ» در صیغه مخاطب ترجمه می‌شود). پروا کنید (اَتَّقُوا؛ امر، جمع مذکر مخاطب) - درست و استوار (سَدِيدًا)
- ب نوری (۰/۲۵) (نُورٌ؛ اسم نکره) - دل‌های، قلب‌های (قُلُوب) - می‌اندازد (يَقْذِفُ؛ فعل مضارع) (۱) شناخته شوید (۰/۲۵) (تَعَرَّفُوا؛ جواب طلب، مضارع مجهول، جمع مذکر مخاطب)
- ۸ الف گاهی می‌ترسیم / شاید بترسیم (۰/۲۵) (قَدْ + مضارع = «گاهی» + مضارع اخباری / «شاید» + مضارع التزامی)
- ۳ عادت نده (۰/۲۵) (لا تَعُوْذُ؛ نهی مخاطب)
- ۴ سخن نمی‌گوید (۰/۲۵) (لا يُحَدِّثُ؛ مضارع منفی، صیغه مفرد مذکر غایب)

نکته

- اگر فعل امر و نهی مخاطب، اول عبارت باشد و بدون حرف عطف فعل مضارع مجزوم (آخرش ساکن، نون حذف) بیاید، به فعل اول [مانند «تَكَلَّمُوا: سخن بگویید»] فعل طلب، و به فعل دوم [مانند «تَعَرَّفُوا: تا شناخته شوید»] جواب طلب می‌گویند؛ در ترجمه جواب طلب، حرف «تا» بر سر مضارع التزامی می‌آید.

- ۹ الف ماضی: دَلَّ (راهنمایی کرد) (۰/۲۵) ب مضارع: اَعُوْذُ (پناه می‌برم) (۰/۲۵) ج امر: اَتَّقُوا (پروا کنید) (۰/۲۵) د نهی: لا تُكَلِّمُ (سخن نگو) (۰/۲۵)

نکته

- اگر «لا» بر سر فعل مضارع آمده باشد و آخر فعل مضارع کسره (َ) داشته باشد، آن کسره عارضی است که به جای ساکن (َ) آمده تا بتوان کلمه بعد را آسان خواند.
- ۱۰ الف «يُنْقِذُ» (۰/۵) جمله‌ای است که بعد از اسم نکره «صَدِيقٌ» آمده و آن را توضیح می‌دهد.
- ب «لا تَرْفَعُ» (۰/۵) جمله‌ای است که بعد از اسم نکره «صَلَاةٌ» آمده و آن را توضیح می‌دهد.
- ۱۱ برنامه‌ای (۰/۲۵) (بِرنامَجَا؛ اسم نکره) - پیدا کردم (۰/۲۵) (وَجَدْتُ؛ ماضی) - که (۰/۲۵) (حرف ربط) - کمک می‌کرد (۰/۲۵) (يُسَاعِدُ؛ جمله بعد نکره، فعل مضارع)
- ۱۲ الف شاد می‌شوند / شاد شوند (۰/۲۵)؛ ترجمه عبارت: «از عیدی خوشم می‌آید (عیدی مرا به شگفت می‌آورد) که در آن نیازمندان شاد می‌شوند (شاد شوند). شکست؛ ترجمه عبارت: «باد شدیدی وزید که شاخه‌های درختان را شکست»

نکته

- الف يَعْجَبُ: فعل مضارع + عَجِبَ: اسم نکره + يَفْرَحُ: فعل مضارع ← مضارع اخباری یا مضارع التزامی
- ب عَصَفْتُ: فعل مضارع + رِيحٌ: اسم نکره + كَسَّرْتُ: فعل ماضی ← ماضی ساده
- ۱۳ الف خردمند در موضوعی دخالت نمی‌کند که خودش را در معرض تهمت‌ها قرار دهد. (۰/۷۵)
- ب کتاب دوستی است که بدون سخن‌گفتن دانشت را افزایش می‌دهد. (۰/۷۵)
- ۱۴ الف شَرُّ: مبتدا (۰/۲۵) - مَن: خبر (۰/۲۵) - فُحِشٌ: مجرور به حرف جرّ (۰/۲۵) ب «ه» ضمیر متصل در «يَقْذِفُهُ»؛ مفعول (۰/۲۵) - اللَّهُ: فاعل (۰/۲۵) - أولياء: مضاف‌إلیه (۰/۲۵)

نکته

- فاعل با علامت «َ، اِنْ، وَنَ» بعد از فعل معلوم می‌آید، و گاهی بعد از فاعل، مفعول با علامت «َ، يَنْ، اِنْ، اِتِ» می‌آید.
 - اگر شروع جمله با اسم / ضمیر / اسم اشاره باشد خودشان مبتدا می‌شوند و بعدشان خبر به شکل اسم با علامت «َ، اِنْ، وَنَ» یا جمله (فعل) یا جار و مجرور می‌آید.
- ۱۵ الف گزینۀ «۲» (۰/۲۵) ترجمه حدیث: «بزرگ‌ترین عیب آن است که آن‌چه را مانند آن در خودت است عیب بگیری».
- ب گزینۀ «۱» (۰/۲۵) ترجمه حدیث: «زبان‌ت را به نرمی سخن عادت بده».
- ۱۶ الف الثَّارِ (۰/۲۵) «هر کس مردم از زبانش بترسند او از اهل آتش است».
- ب يَتَفَقَّحُ (۰/۲۵)؛ «خداوند! همانا من به تو پناه می‌برم از علمی که سود نمی‌رساند».
- يُسَمِّعُ شنیده می‌شود و «الاجتناب: پرهیز، دوری کردن» اضافه آمده‌اند.
- ۱۷ الف نادرست (۰/۲۵)؛ «هر که مردم از زبانش بترسند پس او نیرومند است».
- ب نادرست (۰/۲۵)؛ «کسی که سخن می‌گوید پیش از این‌که بیندیشد از خطا سالم می‌ماند».
- ج درست (۰/۲۵)؛ «خشنودساختن همه مردم هدفی است که به دست آورده نمی‌شود».
- د درست (۰/۲۵)؛ «کتاب دوستی است که خواننده‌اش را از گرفتاری جهل و نادانی نجات می‌دهد».

۱۸

ترجمه متر: سخن همان ابزار اصلی‌ای است که هر انسانی برای ابرقراری ارتباط تأثیرگذار با دیگران آن را به کار می‌گیرد. فردی که به خوبی می‌تواند کلماتش را به کار بگیرد کلید موفقیت در زندگی حرفه‌ای و شخصی را دارد. شناخت مخاطب قدم اساسی در فرایند ارتباط است. و در پایان، عاملی که سبب ادامه این رابطه می‌شود همان راستی و صداقت است.

- الف الصَّدَقُ (۰/۲۵) «عَلَّتْ ادامه ارتباط میان دو فرد چیست؟ راستی»
- ب اِسْتِخْدَامُ الکَلِمَاتِ بِشَكْلِ جَيِّدٍ فِي التَّوَاصُلِ (۰/۲۵) «کلید موفقیت در زندگی حرفه‌ای و شخصی چیست؟ به کارگیری کلمات به شکل خوبی در روابط».

- ۱۹ الف) گزینه «۲» (۰/۲۵) چه چیزی می‌تواند قوی‌تر از سلاح باشد؟ (۱) دخالت سخن (۲) سخن
- ب) أَتَقَى النَّاسَ مَنْ قَالَ الْحَقَّ فِي مَا لَهُ وَ مَا عَلَيْهِ. (۰/۲۵) «پرهیزگارترین مردم کسی است که در آن چه به سود او و آن چه به زیان اوست، حق را بگوید.»

ج) الكلامُ / الكلامُ هُوَ الأداةُ الرَّئيسيَّةُ الَّتِي يَسْتَخْدِمُهَا كُلُّ إِنْسَانٍ لِلتَّوَاصُلِ الْمُؤَثَّرِ مَعَ الْآخَرِينَ. (۰/۲۵) «ابزار اصلی‌ای در ارتباط تأثیرگذار چیست؟ سخن گفتن. / سخن گفتن همان ابزار اصلی است که هر انسانی برای برقراری ارتباط تأثیرگذار با دیگران آن را به کار می‌گیرد.»

د) مَعْرِفَةُ الْمُخَاطَبِ. / مَعْرِفَةُ الْمُخَاطَبِ خُطْوَةٌ أَساسِيَّةٌ فِي عَمَلِيَّةِ التَّوَاصُلِ. (۰/۲۵) «قدم اساسی در فرآیند ارتباط چیست؟ شناخت مخاطب. / شناخت مخاطب قدم اساسی در فرآیند ارتباط است.»